

ISTORIJA

2014 m. valstybinio brandos egzamino užduoties

vertinimo instrukcija

(pakartotinė sesija)

Kiekvieno iš 1–30 klausimų teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Kl. nr.	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Ats.	C	C	A	A	C	A	D	C	C	A

Kl. nr.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ats.	B	B	D	B	C	B	C	C	B	D

Kl. nr.	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Ats.	C	A	A	C	B	B	B	A	B	B

Mokinys atsakymus į 31–57 klausimus **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymų turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.

Kl. nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
31	Procesas – krikšto priėmimas. Faktai 1. Tėvas Kristijonas paskiriamas vyskupu. 2. Vyskupui priskiriamos žemės.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas procesas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.
32	Gediminas tikslo siekė diplomatinėmis priemonėmis. Algirdas plėtojo Rytų politiką. Kęstutis gynė šalį nuo vokiečių ordino.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas vienas būdingas bruožas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodyti du būdingi bruožai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys nurodyti atsakymai.
33	Metai – 1387 m. Sutartis – Krėvos.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.
34	1. Žygimantas Augustas prijungė prie Lenkijos beveik pusę LDK teritorijos. 2. LDK grėsė Rusijos užkariavimas.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.

35	<p>1. Atskiras LDK valstybės valdovo titulas. Paaiškinimas: šis valdovo titulas buvo valstybės suverenumo požymis.</p> <p>2. Išliko apibrėžta LDK teritorija. Paaiškinimas: šis požymis liudija, kad valstybė turi savo žemes.</p> <p>3. Išsaugojo atskirą vykdomąją valdžią su išdu ir kariuomene. Paaiškinimas: šis požymis leido savarankiškai tvarkyti finansinius ir karinius reikalus.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas nurodytas požymis ir jis teisingai paaiškintas arba nurodyti trys teisingi požymiai.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du nurodyti požymiai ir jie teisingai paaiškinti.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys nurodyti atsakymai.</p>
36	<p>Jonas Chodkevičius gynė LDK pozicijas, tačiau pritarė unijai.</p> <p>Radvila Rudasis kategoriškai prieštaravo susijungimui su Lenkija.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
37	<p>Statusas: Mindaugas turėjo karaliaus titulą, o vėlesnieji LDK valdovai buvo Lietuvos didieji kunigaikščiai.</p> <p>Paaiškinimas: neišsaugotas karaliaus statusas sudarė prielaidas Lenkijos viršenybei Abiejų Tautų respublikoje.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
38	<p>Etapas – 1236–1385 m. (XIII–XIV a.) Bruožas: Lietuva buvo savarankiška, o jos suvereniteto neribojo jokia kita valstybė.</p> <p>Etapas – 1385–1569 m. (XIV–XVI a.) Bruožas: LDK buvo personalinėje unijoje su Lenkija.</p> <p>Etapas – 1569–1795 m. (XVI–XVIII a.) Bruožas: LDK buvo glaudžiai susieta su Lenkijos karalyste Abiejų Tautų Respublikoje.</p> <p>Paaiškinimas: LDK valstybingumas amžiams bėgant silpnėjo dėl Lenkijos įtakos.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai išskirtas vienas etapas ir teisingai nurodytas svarbiausias bruožas arba teisingai nurodyti trys etapai.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai išskirti du etapai ir teisingai nurodyti du svarbiausi bruožai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai išskirti trys etapai ir teisingai nurodyti trys svarbiausi bruožai</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingi keturi pateikti atsakymai.</p>
39	<p>Vertinimas: vyro buvo itin vertinamas vyriškumas, drąsa, kariniai nuopelnai, o moters – dvasinės vertybės, gerumas, jautrumas.</p> <p>Paaiškinimas: šios nuostatos buvo pagrįstos krikščioniškomis vertybėmis.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai nurodytas teisingas vertinimas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
40	<p>Vertybė – žmogaus individualumas, dvasinis ir fizinis grožis.</p> <p>Paaiškinimas: renesanso laikotarpiu išskiriamas žmogaus individualumas, o viduramžiais asmuo buvo traktuojamas kaip bendruomenės narys.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisinga nurodyta vertybė.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>

41	<p>Sąjūdis – kontrreformacijos. Paaiškinimas: įvairios religinės idėjos atsispindėjo puošnių ir įmantrių formų įvairovėje.</p> <p>Sąjūdis – Apšvietos. Paaiškinimas: racionalios idėjos atsispindėjo taisyklingomis ir aiškiais formomis.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingi keturi pateikti atsakymai.</p>
42	<p>Kūriny – Mona Liza (Džokonda).</p> <p>Paaiškinimas: šiame paveiksle išreiškiamas žmogaus individualumas ir jo išskirtinumas, taip pat pavaizduoti žmogaus charakterio ypatumai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas kūrinys.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
43	<p>D – renesansas. Paaiškinimas: žmonės pavaizduoti nuogi, tobulų kūno formų, harmoningos išraiškos ir charakteringų veidų.</p> <p>E – barokas. Paaiškinimas: paveiksle valdovas pavaizduotas itin puošniai, įmantriai ir prabangiai.</p> <p>F – klasicizmas. Paaiškinimas: valdovas pavaizduotas kaip antikos laikų imperatorius su būdingais to laikotarpio valdžios ženklais.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai įvardytas stilius ir teisingai paaiškintas pasirinkimas arba teisingai nurodyti trys stiliai.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai įvardyti du stiliai ir teisingai paaiškinti pasirinkimai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p>
44	<p>D – žmogaus (Adomo) sutvėrimas.</p> <p>E – Stanislovas Augustas Poniatovskis. Valdymo forma – konstitucinė monarchija.</p> <p>F – Napoleonas Bonapartas. Valdymo forma – imperija (diktatūra).</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas biblijos siužetas arba teisingai įvardyta asmenybė ir teisingai nurodyta valdymo forma arba teisingai įvardytos dvi asmenybės.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p>
45	<p>Renesansas – Italijoje. Priežastis: antikos kultūros palikimas ir naujų ekonominių ir socialinių santykių atsiradimas.</p> <p>Klasicizmas – Prancūzijoje. Priežastis: Apšvietos idėjų atsiradimas ir jų plėtra.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyta šalis ir pateikta teisinga priežastis arba teisingai nurodytos dvi šalys.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
46	<p>Stiliai – renesansas ir klasicizmas. Priežastis: šių stilių menininkai rėmėsi antikos palikimu.</p> <p>Paaiškinimas: menas turėjo ugdyti ir tobulinti dvasines žmonių savybes ir ugdyti grožio supratimą.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai įvardyti stiliai ir nurodyta teisinga priežastis.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>

47	<p>Ūkinė – Lietuva buvo nualinta, trūko maisto ir kitų būtinausių produktų.</p> <p>Politinė – Lietuvos Tarybos veikla buvo suvaržyta, lietuvių politinė veikla neleidžiama.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p>
48	<p>Priemonė – sušaukti Steigiamąjį seimą. Paaiškinimas: turėjo būti sukurta įstatymų leidžiamoji institucija.</p> <p>Priemonė – išrinkti parapijų komitetus. Paaiškinimas: turėjo būti išriktos vietinės savivaldos institucijos.</p> <p>Priemonė – milicijos sudarymas. Paaiškinimas: turėjo būti sukurta tvarkos priežiūros institucija.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai išskirta priemonė ir pateiktas teisingas paaiškinimas arba teisingos trys nurodytos priemonės.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p>
49	<p>Būdai – savanorių šaukimas ir mobilizacija.</p> <p>Karinės jėgos – bolševikai, bermontininkai ir lenkų daliniai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
50	<p>Valstybė – Lenkijos.</p> <p>Valstybės – Lietuva, Lenkija ir Sovietų Rusija.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
51	<p>1. Linija, iki kurios buvo įsiveržusi Raudonoji armija.</p> <p>2. Linija, iki kurios buvo įsiskverbusi bermontininkų kariuomenė.</p> <p>3. Mūšiai su želigovskininkais ties Širvintais ir Giedraičiais.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p>
52	<p>Šaltinio B autorius teigia, kad 1919 m. gegužės 3 d. Lietuvos kariuomenė užėmė Ukmergę.</p> <p>Šaltinio C autorius teigia, kad Raudonoji armija, puolama Lietuvos kariuomenės, pasitraukė iš Ukmergės.</p> <p>Paaiškinimas: šaltinio B autorius Ukmergės užėmimą traktuoja kaip išvadavimą iš bolševikų, o šaltinio C autorius Lietuvos kariuomenės įžengimą į Ukmergę vertina kaip priešų atėjimą.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas autorių įvykio aprašymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>
53	<p>Šaltinio B autorius ginkluotas kovas vadina Nepriklausomybės kovomis.</p> <p>Šaltinio C autorius ginkluotas kovas vadina kova už tarybų valdžią.</p> <p>Paaiškinimas: autoriai rašė skirtingais laikotarpiais ir buvo skirtingų politinių pažiūrų.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi abu pateikti atsakymai.</p>

54	<p>Ginkluotų kovų sėkmė – išvyti bolševikai ir bermontininkai.</p> <p>Tačiau nepavyko išsaugoti istorinės sostinės – Vilniaus, kurį užėmė Lenkijos kariuomenė.</p> <p>Išsaugota Lietuvos nepriklausomybė ir sudarytos sąlygos valstybingumui kurti.</p> <p>Netekus Vilniaus nebuvo palaikomi jokie santykiai su Lenkija ir tai komplikavo Lietuvos užsienio politiką.</p>	4	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingi keturi pateikti atsakymai.</p>
55	<p>1. Paversti Dancigą (Gdanską) laisvuju miestu. Paaiškinimas: neatiduodami Dancigo nei vienai valstybei Tautų Sąjungos atstovai kuriam laikui išvengė Vokietijos ir Lenkijos priešpriešos.</p> <p>2. Užtikrino Austrijos nepriklausomybę. Paaiškinimas: buvo užtikrinta Austrijos nepriklausomybė nuo Vokietijos.</p> <p>3. Tautų Sąjunga įsipareigojo saugoti savo narių teritorinį vientisumą ir politinę nepriklausomybę. Paaiškinimas: šis siekis kurį laiką garantavo stabilumą ir taiką Europoje.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyta konkreti priemonė ir teisingas paaiškinimas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p>
56	<p>Valstybės – Vokietija ir Sovietų Rusija (Rusija).</p> <p>Paaiškinimas: Vokietija buvo nepatenkinta Versalio taikos sąlygomis, o Sovietų Rusija buvo izoliuota nuo tarptautinės politikos.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytos dvi valstybės.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p>
57	<p>Japonija užėmė Mandžiūriją ir žemyninę Kiniją. Paaiškinimas: Vakarų šalys neturėjo nei karinių jėgų, nei politinės valios užkirsti kelią agresijai.</p> <p>Nuolaidžiavo Vokietijai, kuri nuolatos pažeidinėjo Versalio sutartį. Paaiškinimas: Vakarai tikėjosi, kad nuolaidos sustabdys Vokietijos agresiją. <i>Galima remtis ir kitais pavyzdžiais.</i></p> <p>Tautų Sąjungai trečiajame dešimtmetyje pavyko taikiu būdu išspręsti daug tarptautinių problemų. Be to, buvo laikomasi tarptautinių įsipareigojimų ir siekiama taikiu būdu išspręsti konfliktus.</p> <p>Tačiau ketvirtajame dešimtmetyje Tautų Sąjunga nesugebėjo pasipriešinti nei Vokietijos, nei Japonijos atvirai agresijai. Be to, nuolaidžiavo ir Italijos agresijai Etiopijoje.</p> <p>Galiausiai pasirašė gėdingą Miuncheno susitarimą, kuris prieštaravo Tautų Sąjungos deklaruojamiems principams ir vertybėms.</p>	5	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingas vienas pateiktas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingi du pateikti atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingi trys pateikti atsakymai.</p> <p><i>4 taškai</i> skiriami, kai teisingi keturi pateikti atsakymai.</p> <p><i>5 taškai</i> skiriami, kai teisingi penki pateikti atsakymai.</p>